Ar pascha wisuschehligа augsta Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenâm no plkst. 8 fahkot.

Maksa par sludinaschanu: par weenas flejas smalku raksstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Peters basnizas.

38. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 19. Sestdeen, 8. majâ. 1893.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas.** Bes tam wehl **Peterburgas ahrpilsehtâ:** Puhzischu Gedert kga grahm. pahrd., Terbatas un Stabu celu stuhri un Jagodkin kga pahrd., pee leelâ pumpja; **Jelgawas ahrpilsehtâ:** Altberg kga grahm. pahrd., Akmenu celâ Nr. 11; **Ahgelskalnâ:** Losberg kga pahrd., Tirgus celâ un pee A. Reelstin kga, Slokas celâ Nr. 41; **Ilgezeemâ:** Modin kses pahrdotawâ; uz **Katrinas dambja:** K. Upit matrial-pretschu pahrd., Peterfalas celâ Nr. 3; **Sarkandangawâ:** J. Ikman kga material-pretschu pahrd., Twaiku celâ Nr. 70, J. Ikman kga material-pretschu pahrd., Twaiku celâ Nr. 47, pee Waldschlescheną bruhscha, A. Kaminzius kga dsehreenu pahrd., Tiltu celâ Nr. 2 un K. Upit kga material-pretschu pahrd. Duntesmuischas celâ Nr. 36; tad wehl zitâs pilsehtâs, kâ: **Jehsis:** B. Peterson kga pahrdotawâ; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahm. pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrd.; **Rujenê:** J. Allsne kga grahm. pahrd.; **Jelgawâ:** Besthorn kga grahm. pahrd., Pils celâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauskâ:** H. Allunan kga grahm. pahrd.; **Kuldigâ:** Besthorn kga grahm. pahrd.; **Talsôs:** H. Tow kga grahm. pahrd. un bibliotekâ un J. Hirschmann kga grahm. pahrd. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Kapèz daschôs apgabalôs peepeschi sahk issust tikliba un tikumiba?

II.

Leelakâ daļa krodseneeku wiseem spehkeem zenschas atkratitees no wisâm nepatikschanam, kas wineem waretu zeltees zaur sawa amata nopeetnu ispildischanu. Daschs labs krodseneeks waretu sawâ krogâ sakert saglus, waj wineem atnemt sagtas mantas, bet winsch to nedara, baididamees, ka winam zaur to waretu zeltees zeki zaur eeschanu us teesu u. t. t. Krodseneeks alaschin par notikuscheem noseegumeem sin wairak kâ polizija un waretu pehdejo spehji pabalstit, bet winsch ta negrib. „Kas man par daku gar zitâm leetam," tâ winsch pats sewi mehds attaisnotees, „krogâ eenâk daudz kauschu, waj man wisi japasist, krogâ sarunâ daudz, waj tad krodseneekam wiss jadsird?" Kahdu labumu winsch padaritu wispahribai, ja winsch pabalstitu tahs eestahdes, kas karo pret noseegumu, kas zenschas tos nowêrst un atrast wainigos, to daschs labs krodseneeks neapdomâ. Mehs nebût neprasam, lai krodseneeks taptu par polizijas spijonu, mehs tikai wehletumees, lai katrs krodseneeks ar walejâm azim un sapratibu eewehrotu, kas wina krogâ noteek, kâ to no wina prasa likumi.

Bet leela daļa krodseneeku neween ne-eewehro to, ko likums no wineem prasa, — wini pat taisni pabalsta likumu pahrkahpejus un noseedsneekus. Lai waretu wairak pelnit, wini sawôs krogôs neween peelaisch kahrschu spehleschanu, bet wehl us to pamudina, wini neween peetur saglus, bet atpèrk wineem ari sagtâs mantas. Kur tahdi krodseneeki nometas, tai widû noseegumi peepeschi wairojas un tikliba un tikumiba sahk sust, jo ap tahdeem krodseneekem sahk pulzetees netikli zilweki un noseedsneeki, tâ ka krogs ihsâ laikâ ir wisam apgabalam par nastu un par leelu postu.

Kâ nu lai issargajamees no tahdeem krodseneekeem?

Akzises walde neisdod neweenam krodseneekam patentus, ja winsch newar usrahdit no muischas waldes isdotu konzesiju, ka muischas walde winam atwêl, sinamâ krogâ buht par krodseneeku. Tâ tad newar wis teikt, ka pahr krodseneekeem naw nekahdas kontroles, — bes muischas gribas neweens newar tapt par krodseneeku. Bet schi kontrole ir deemschêl wisai wahja un nepeeteekoscha. Wispirms muischai naw nekahdas eespehjas pamatigi pahrleezinatees, kas kroga nomatajs par zilweku. Winai truhkst wajadsigo lidsekku, eewâkt par winu ofizielas sinas un priwat-atestateem schaî sinâ naw tihri nekahda swara. Bet kas tas swarigakais, — preeksch muischas krogs ir tikai eenemschanas awots un tas ari zitadi nemaz newar buht. Muischu pirkdams, ihpaschneeks par krogu samaksajis pilnu zenu, tadêl winam ari jaskatas, ka tas dabutu par isdoto naudu prozentus. Ja nu muischa kroga nomneekus sahktu sijat un pehz winu tikumibas, usweschanâs u. t. t. taujat, tad panahkums weegli waretu buht tas, ka winai saws krogs buhtu jaatdod par daudz lehtaku renti, nekâ ta eerehkinata pee muischas pirkschanas, t. i. muischai wajadsetu us krogu pasaudet. Un to tatschu neweens no muischas newar prasit, zitadi bada gadôs ari waretu prasit no labibas tirgoneem, lai wini labibu pahrdod lehtaki, nekâ wini to eepirkuschi.

Tomèr wisadâ wihsê schai leetâ buhtu kaut kas darams, jo no tam atkarajas leelâ mehrâ kauschu tiklibas un tikumibas stahwoklis, no tam atkarajas daschadu noseegumu majnaschana. Ahrsemês pastâw daudz beedribu, kas neween uz tam skatas, ka winu beedri atturas no reibinoschu dsehreenu baudischanas, bet ari gahdâ par to, ka dsehreenu pahrdotawas — sewischki us laukeem — ir kreetnu un ustizamu zilweku rokâs. Schihs beedribas noihrê no ihpaschneekeem krogus un isdod tos no sawas puses ustizameem zilwekeem, alaschin par daudz semaku ihri, nekâ paschai maksâ. Tahdôs krogôs pahrdod tapat kâ zitôs ari garigus dsehreenus, bet krodseneeks stingri skatas us kahrtibu un mehrenibu. Tahdâ wihsê schihs beedribas rihkojas sewischki tur, kur krogu preeki leelâ mehrâ eeweesuschees, waj kur nekreetns krodseneeks laudis sahk pawest us nezeleem. Daudzgadigi panahkumi leezina, ka tahda beedribu rihkoschanâs atnesuse bagatus auglus un loti daudz swehtibas. Sahtibas ordens „Guttempler", kam wairak nekâ 1½ miljona lozekku, kas dsihwo wisâs pasaules dalâs, bija laikam pirmais, kas tahdâ wihsê sahka rihkotees. Wina panahkumi (sewischki Norwegijâ) pamudinaja ari zitas beedribas, kâ „Silo Krustu" (Das blaue Kreuz), Wahzijas un Austrijas beedribu pret garigu dsehreenu welti walkaschanu (Deutscher und österreichischer Verein gegen den Mißbrauch geistiger Getränke), staigat pa tahm paschâm pehdam un ari tahm bija loti labi panahkumi.

Waj pee mums nebuhtu tas pats eespehjams?

Jaunakâ laikâ pee mums nodibinajees prahws skaits sahtibas beedribu, gan pilsehtâs, gan us laukeem. Waj ari muhsu beedribas sawâs programâs newaretu usnemt augschâ mineto ruhpibu par kreetneem un ustizameem krodseneekeem, kur tas sewischki wajadsigs? Ja ahrsemês tahdeem zenteeneem bijuschi teizami panahkumi, kapèz lai pee mums nebuhtu tapat? Schobrid schejeenes sahtibas beedribas atrod wisai maz peekriteju, bet ja winas sawôs zenteenôs usnemtu ari augschâ mineto, tad winas atrastu wispusigu pabalstu, jo tahda zenschanâs atradìs peekritejus ari pee tahdeem, kas zitadi ar sahtibu beedribu zenteeneem nesimpatisê. Dserschanu masinat jau ir sahtibu beedribu usdewums, tadêl winam ari pilnigi peekrit pehz eespehjas gahdat, ka krogi un zitas dsehreenu pahrdotawas ir kreetnu un ustizamu zilweku rokâs.

Tas tik ir ihss aisrahdijums, bet mehs zeram, ka atradisees ziti, kas scho swarigo jautajumu pamatigaki pahrspreedis, — muhs nodoms tik bij aisrahdit, kadêl daschôs apgabolôs peepeschi sahk issust tikliba un tikumiba.

Tad wehl tikumiba sinamâ apgabalâ peepeschi sahk sust, kad schinî apgabalâ nometas us dsihwi schaubigi zilweki, sewischki sagtu mantu slehpeji un saglu peeturetaji. Ap scheem drihs ween sahk pulzetees ziti tahdi pat tehwini un ihsâ laikâ ir sarihkota wesela banda, kas zaur draudeem un leelischanos eedabun sawôs nagôs wisu apkahrtni. Tahdi, kas wineem nepadodas, naw droschi par sawu mantu. Wisa apkaime sin, kas kahdu noseegumu padarijis, bet wisi zeesch klusu, baididamees no noseedsneeku beedru atreebschanâs un ari ne daudz masakâ mehrâ no zeleem, kas pa teesam staigajot jamehro.

Pret saglu un sagtu mantu slehpejeem war loti daudz palidset muischu polizija. Winai naw jabihstas no laundaru atreebibas tahdâ mehrâ, kâ semneezinam, tadêl wina, weetejos apstaklus labi pasihdama, war leelâ mehrâ pabalstit aprinka poliziju pee laundaru saguhstischanas. Bet ari katram zitam godigam zilwekam peenahkas pret tahdeem laundareem zihnitees. Un tagad tas ir daudz weeglaki, nekâ agrak. Uradniks ir weegli sasneedsams un ja weetejee eemihtneeki winu tik zik nezik pabalsta, tad ari isdosees, laundaru perekli ar laiku isnihzinat.

Schee ir tee galwenakee zehloni, kadêl daschôs apgabalôs tikliba un tikumiba peepeschi sahk sust. Zitus, kâ usmusinaschanu, apspeeschanu, wajaschanu u. t. t. pahrrunat, mums neatlauj telpa. Muhsu nodoms ari bij, aisrahdit us augschâ mineteem zehloneem un aisskustinat winu sihkaku pahrspreeschanu. Ja mums tas isdotos, tad mehs buhtum sawu mehrki sasneeguschi.

Pasinojums.

No daschâm pusem esmu tizis usaizinats, sarakstit pamahzibu, kurâ buhtu peeteekoschi eewehrota dseedaschanas mahziba, lai muhsu dseedataju kori waretu pamatigi isglihtot sawas balsis wispahrigai sazensibai un lai winu nopeetnâm puhlem gaidamôs dseedaschanas swehtkôs buhtu kreetni panahkumi un sekmes. Atsihdams, ka katra peenahkums ir, sawâ arodâ ar wiseem spehkeem strahdat, kehros pee scha darba, pee kam eewehroju schahdus apstaklus.

Daschadi raksti.

Saules siltuma iszelschanâs.

(Beigums.)

Bet ne wisi astronomi atsist schahs hipotesas pareisibu, turpretim tee saules siltuma iszelschanos isskaidro zaur tahs diametra pamasinaschanos un zaur saules gasei lidsigu pahrwehrschanos schkidrâ un zeetâ stahwokli. Schahda ir Helmholza hipotesa, kuru winsch gribeja eewest augschminetas Meijera hipotesas weetâ 1853. g. Mehs sinam, ka katra saspeeschanâs rada siltumu. Un Helmholzs, pamatodamees us Laplasa teoriju, ka saules sistema zelas no miglainas materijas sabeeseschanâs, domâ, ka tahda sabeeseschanâs turpinajas un no tahs zelas saules siltums. Bet ais tam saules diametram ir pamasam japaleek ihsakam. Helmholzs isrehkinajis, ka saules diametra paihsinaschanâs, kura lidsinatos weenai diwtuhkstotai dalai no ta tagadejâ garuma, isdotu tik daudz siltuma, kura peetiktu saules staru islaischanai 2000 gadu laikâ. Turklât schahdu saules diametra paihsinaschanos mehs nekahdi nespehtu eewehrot pat ar wislabakeem astronomiskeem instrumenteem. Sabeeseschanâs, pee kuras saules zeetums lidsinatos muhsu semes zeetumam, dotu tik daudz saulei siltuma, ka ta peetiktu us 17,000,000 gadeem.

1882. g. Simmens usstahdija jaunu hipotesu par saules siltuma iszelschanos. Wina hipotesa sastâw eeksch sekoscha.

Sinisku peerahdits, ka sem saules gaismas eespaida un ar augu hlorofila palidsibu uhdens twaiki un ogļu skahbe sadalas un pahrwehrsch s degoschâ weelâ pee ikdeenischkigas temperaturas. Simmens turklât atradis, ka schahda pahrwehrschanâs noteek tik sem weena saules stara eespaida bes kaut kahda wideja paliga, ja tik uhdens twaiki un ogļu skahbe, us kureem saule dara eespaidu, padariti schkidraki par 1800 reisem.

No ta augschâ minetais sinibu wihrs spreesch, ka debess isplatijums peepildits ar schahdâm pahrdeguschâm gahsem; sem saules staru eespaida tahs no jauna saweenojas un ir derigas degschanai; saule peewelk tahs sewim klaht, atstumj un atkal peewelk un tâ bes apstahschanâs.

Tahdas ir galwenakâs domas, ar kuràm siniba atbild us jautajumeem par saules siltuma awotu.

Pehz schahdâm hipotesam saules sistemai reisi jabeidsas, un muhsu semes wehsture dod mums eespehju spreest par saules nahkotni. Saule pamasam paleek aukstaka, tapat kâ seme jau palikuse aukstaka, un tahs temperatura paseminajas. No gahses weidigas ta paliks schkidra un tad zeeta. Beidsot to pahrklâs tahda pate semes kahrta (misa), kahda ir muhsu semei, un ta paliks par planetu, kura tiks wahji apgaismota no zitu swaigschnu gaismas. Lihds tam laikam muhsu semes warbût jau sen nebûs; jo wina loti lehni tuwodamâs saulei ais pehdejâs peewilkschanas spehka, beidsot us tahs nokritis, kas, kâ jadomâ, notiks ari ar zitâm planetem. Bet saule warès no jauna uszeltees is pelneem, ja tik ta sasitisees ar kahdu zitu nodsisuschu sauli, jo no breesmigâs sasischanâs war iszeltees jaunas planetes un aeroliti, kureem buhtu eespehjams no jauna usturet saules degschanu.

Bet tas wiss ir tik wahjas, neezigas zilweku domas! Un waj nu te radibas neisdibinajamais leelums negribot nesazet muhsu sirdis Raditaja atsihschanu, kas ir wehl wairak neisdibinajams? M. J.

Pasaules isstahdes atklahschana.

1. majâ, pehz jaunâ kalendara, lihdsi plkst. 12 pusdeenâ, notika pasaules isstahdes atklahschana Tschikagâ, par peeminu preeksch 400 gadeem notikuschai Amerikas useeschanai zaur Kolumbu. Bija apmahkusees deena, tomèr ap pulkst. 7 laiks noskaidrojâs. Dselszeli peeweda ik stundas wairumu zelotajus. Schee nonahza ari ar eejuhgeem un kahjam un pasakaina speeschanâs bija nepahrredsama. 12. stundai sahkotees, sahkâs isstahdes atklahschanas zeremonijas ar presidenta Klewelanda swinigo gahjeenu Dschonsona parkâ, kur preeksch Waschingtonas waldibas galwas un Amerikanu augstakeem amata wihreem bija uszelta estrade. Klewelands eenehma weetu. Otrâ rindâ bija eeweetoti sweschu walstju aisstahwji un 300 korespondenti is wiseem Amerikas apgabaleem un is wisas pasaules. Skatitajeem parahdoschais skats bija teescham neredsets. Is wiseem pasaules wideem atnahkuschee sweschu walstju diplomatiskee aisstahwji nesa spihdoschas uniformas un apakschâ wilnoja zilweku juhra, kuri isstahdes atklahschanu sagaidija ar nepazeetibu. Drihs atskaneja Amerikanu tautas himna, spehleta no is 600 wihreem sastahwoscha orkestra, pehz kam notika luhgschana un deklameja kahdu swehtku dseju. Klewelands runaja apsweizinaschanas wahrdus us sweschu walstju aisstahwjeem. „Wezâs pasaules azu preekschâ — winsch sazija — rada jaunâs tautas darbâ waronu darbus. Tagad usnemtai leetai jabût par labu wisai zilwezei. Tautu brahlibas wahrdâ ir wisa pasaule peedalijusees muhsu swehtkeem." Klewelands paspeeda us elektrisku knopi un kâ us burwja mahjeenu, sahka wiss kustetees. Pahr neskaitamâm pilim atritinajâs karogi, maschinas sahka eet, struhklu akas darbojâs; wisôs stuhrôs ussahkâs dsihwiba un darbiba; is leelgabaleem nodimdeja parastais sweizinajums; pulksteni sahka swanit un simtu tuhkstoschu leelais tautas wairums nonehma zepures un dseedaja Hendela „Alleluja."

Zik daudz selta dabû us wisas semes lodes?

Selta dabuschana, kâ to mums skaitli peerahda, katru gadu pawairojas. 1887. g. dabuja ap 150 tuhkstoscheem Kreewu mahrzinu selta, 1888. g. — 155 tuhkst., 1889. g. — 165 tuhkst., 1891. g. — gandrîs 180 tuhkst. mahrzinu. 1890. g. dabuta selta suma isdalijâs schahdâ kahrtâ: Seemel-Amerikas Saweenotâs Walstîs dabuts wairak nekâ 45 tuhkst. mahrz. selta, Australijâ 40 tuhkst. mahrz., Kreewijâ 30 tuhkst. mahrz. un Transwalâ ap 15 tuhkst. mahrz. selta. Bet 1892. g. wisas pasaules selta raktuwês dabuti 206,000 kilogrami selta un 4,477,591 kilograms sudraba (1 kilograms = 2 mahrzinas). Wisa scha selta wehrtiba aprehkinata us 658 milj. rbl. un wisa sudraba wehrtiba us 934 milj. rbl. Selta dabuschanas sinâ wiseewehrojamakas schahdas puses: Saweenotâs Walstîs isrok par 172 milj. rbl., Australijâ par 127 milj. rbl., Kreewijâ par 117 milj. rbl., Deenwidus-Afrikas republikâ par 69 milj., Anglu Afrikas un Asijas semês par 27 milj., Jaun-Selandê par 19 milj., Frantschu Gwianâ, Wahzijâ, Wengrijâ, Meksikâ, Wenezuelâ, Kanadâ, Anglu Gwianâ, katru gadu dabon par 5—7 milj. selta. Sudraba dabuschanas sinâ pirmâ weeta peeder Seemel-Amerikas Saweenotâm Walstîm, kur katru gadu dabon par 390 milj. rbl. sudraba. Meksikâ isrok par 271 milj., Boliwijâ par 80 milj., Wahzijâ par 62 milj.; tad nahk Tschilê par 16 milj., Spanijâ un Franzijâ par 11 milj., Widus-Amerikâ un Anglu Gwianâ par 10 milj. un, beidsot, Kihnâ katru gadu dabu par 9 milj. sudraba.

Ella kâ juhras wilnu apmeerinaschanas lidseklis.

Kâ nesen sinisku ispehtits, tad ella ir labs lidseklis, ar kuru eespehjams apmeerinat juhras wilnoschanos. Ais scha eemesla ahrsemês sinibu beedribas aiskustinajuschas jautajumu, waj nederetu us bahkam un glahbschanas eestahdem eewest ellas ismetamos daiktus, kuri us sinamu atstahtumu apmeerinatu juhras wilnoschanos un loti noderetu eebraukuschajeem kugeem nemeerigâs un wehtrainâs ostâs. Schahda ellas peemehroschana jau wairak gadus pastâw Schotlandijâ to laiwu apsargaschanas dehl, kuras juhrâ isbrauz sitkes swejot. Tâ Friesebūrgas un Peterherdas juhras ostâs, kuru uhdens pat lehnâ laikâ ir nemeerigs un katru minuti draudê apgâst laiwas, ir wirs uhdens eetaisitas truhbas ar saleekteem galeem, kuri apgahdati ar seetineem. Tanis deenâs, kad juhras wilnoschanâs ir tik stipra, ka ta aiztur kugus un laiwas, pa truhbam laisch juhrâ ellu, kura, krisdama zaur seetineem, isplatas plahnâ kahrtâ pa juhras wirsu un apmeerina tahs wilnoschanos. Pateizotees schahdam eetaisijumam, wisas laiwas, kuras eenâk ostâ, war besbailigi peldet un tahm nedraud nekahdas breesmas, tapt apgahstâm.

1) Tà ka muhſu dſeedaſchanas ſkolneeku leelakà dala ſawas muſikas ſinaſchanas eegùſt weenigi mahzibas ſtundâs, tad mums, ja gribam zik ween eeſpehjams iſplatit ſinaſchanu muſikâ, dſeedaſchanas ſtundâ netik ween jaruhpejas par balſs iſglihtoſchanu, bet ari jagahdà pehz eeſpehjas paplaſchinat wiſpahrigas muſikas ſinaſchanas. Bet auglus, kuri zelas zaur muhſu puhlem, baudam mehs paſchi, jo ar leelakàm ſinaſchanam ſaſneedſami pilnigaki panahkumi un jo pilnigaki panahkumi, jo leelaks baudijums.

2) Siſtematiſki iſglihtota balſs eeſpèj wairak, nekà neſkolota, tà tad nahkas, ka koris, kurſch ſaſtahdits weenigi iſ iſglihtotàm balſim, wairak eeſpès, eegùs leelakus panahkumus, nekà tahds, kurſch tikpat leelâ lozeklu ſkaitâ ſaſtàw tikai iſ neſkoloteem dſeedatajeem. Bet tà ka zaur nepareiſu mahzibu pat labakà balſs teek ſamaitata un iſpoſtita un wehlak pat ar wisleelako ruhpibu wairs naw atdabujama atpakal, tadèl ka wiſs balſs aparats loti ſamaitats, tad mahzibas bija tahdejadi jaſaſtahda, ka ſchaì ſinâ nenotiktu nekahdas maldiſchanàs.

3) Lai pamahzibas wiſeem koreem atneſtu weenadu labumu, tad wajadſeja beſ ſtipri un pa pakahpeenam waditàs atſewiſchko balſu iſglihtoſchanas eeweetot ari kora mahzibas gabalus tiklab wihru, kà ari ſeeweeſchu un jaukteem koreem, kuri, ari pehz ſinamas kahrtibas, ſaſtahditi tai noluhkâ, lai dſeedaſchanâ no lapas buhtu ſaſneedſams wisaugſtakais pakahpeens.

4) Kahdu balſi iſglihtot tikai tad eeſpehjams, ja mehginajumi, mahziſchanàs, atkahrtojas ik katru deenu wairak reiſes un ja jauns gabals neteek ahtraki eeſàkts, pirms wezo newar nodſeedat pilnigi beſ kluhdam. Dſeedaſchanas mehginajumu ihſajâ laikâ war dot tikai jaunas pamahzibas, pahrlabot nepareiſi eegaumetas weetas un noturet kora mehginajumus, kadèl tad beſ mahzibas grahmatas pilniguma bija jadomà ari par winas lehtumu, lai katrs dſeedatajs to waretu eegahdatees.

Sche domatà mahzibas grohmata „Koru dſeedaſchana“, kura ſaſtàw iſ 6 ſehjumeem, eeſàks iſnàkt ar ſch. g. 10. juniju, ihſôs ſtarpbrihſchôs pa ſehjumam. Bet tà ka apgahdajamais ekſemplaru ſkaits atkarajas no peepraſijumu daudſuma, tad ar ſcho deenu atklahta ſubſkripzija un ſubſkribenti teek uſaizinati, makſu, kura nolikta uſ 1 rbl. 50 kap. par wiſu grahmatu (lihdſ ar 24 kap. paſtmarkâs par peeſuhtiſchanu), lihdſ ſch. g. 25. majam apakſchâ paſarakſtijuſcham peeſuhtit, uſdodot ſawu pilnigu adreſi. Ar 25. maju ſubſkripzija tiks ſlehgta un druka eeſahkta. Buhtu tikai wehl peeminams, ka wehlak pahrdoſchanâ grahmatas zena buhs daudſ augſtaka.

Rigâ, Marta eelâ Nr. 3.

Nikolajs Allunans,
brihws mahkſleneeks.

Obligatoriſki noteikumi,

kuri ſihmejas uſ koku materialu ploſtoſchanu pa to Daugawas dalu, kura ſtahw Rigas upes polizijas pahrwaldibâ wirſpus dſelſszela tilta.

(Iſdoti no Rigas pilſehtas domes 5. aprilî 1893. g. uſ 1892. g. iſdota pilſehtas likumu 108, artikula 4. punkta un 74. artikula 4. punkta pamata.)

(Apſtiprinati no Widſemes gubernatora 9. aprilî 1893. g.)

(Beigums.)

§ 14. Perſonu pahrbaudiſchana, kuras wehlas eeſtahtees par lozekleem artelâ, un apleezibu iſdoſchana par winu derigumu artela darbeem, noteek zaur ſewiſchku komiſiju, ſaſtahwoſchu iſ Rigas upes polizijas un pilſehtas waldes lozekleem.

§ 15. Katroi perſonai, kura wehlas, lai winu pahrbauda, wajag peederet ne maſak par 2 laiwam, ar diweem airetajeem katrâ, ſarihkotàm ar wiſeem peederumeem, kà: enkuri, wirwju jeb reepu u. t. t., kurus atkal komiſija pahrrauga un tikai labu laiwu ihpaſchneekus peelaiſch pee pahrbaudiſchanas. Wiſpahrigais artela laiwu ſkaits nedrikſt buht maſaks par 150.

§ 16. Artela lozekli pa ploſtoſchanas laiku dabon no Rigas upes polizijas ſewiſchku noſihmi, kura teem janeſà pee zepures.

§ 17. Artela peenahkumi: 1) winam janopludina wiſi uſ Rigu atlaiſti koku materiali, ſahkot no ſtazijas uſ pilſehtas apgabala robeſcham lihdſ ploſtu peeſtahtnei wirſpus dſelſs tiltam; 2) winam wiſeem ſpehkeem japuhlas, lai nowehrſtu ſaſtrehgumus jeb ſalomus; gadijumâ, kad noteekas ſaſtrehgums, lai ari ne zaur artela wainu, Rigas upes polizijas robeſchâs, wineem janokahrto ſaſtrehgums, ſahkot no enkurneeku ſtazijas Jumprawmuiſchâ, lihdſ ploſta tiltam, pehz eeſpehjas ahtri uſ artela paſcha rehkina, kà ari janowed koku materiali beſ ſewiſchkas makſas uſ peederigàm weetam.

Peeſihme: Atbildiba par augſchejà paragrafa 2. punktâ mineto peenahkumu artelam peekrit lihdſ rudena ſahkumam, tas ir, lihdſ 10. ſept.

§ 18. Artelam peenahkas katru ploſtu, kurſch nonàk gar ſtaziju, ſanemt ſawâ wadibâ; nopludinat ploſtu lihdſ peeſtahſchanàs weetai wirſpus dſelſs tilta; peelaiſt ploſtu pee kraſta un to peeſtiprinat peederigâ kahrtâ.

§ 19. Artela peelaiſtos un peeſtiprinatos ploſtus, kuri paleek peeſtahſchanàs weetâ, nedrikſt tahlak pluhdinat — nedſ wiſâ ſaſtahwâ, nedſ pa dalai — beſ katrreiſigas Rigas upes polizijas atlaujas, ja koku ihpaſchneeki par teem naw ſamakſajuſchi peenahzigu atlidſinajumu par ploſtu nopludinaſchanu no enkurneeku ſtazijas lihdſ Daugawas kraſteem un ſalam augſchpus dſelſs tilta par peeſtiprinaſchanu pee kraſteem un ſalam un par ploſtu peeſtahſchanàs weetu.

§ 20. Wajadſibas gadijumâ, tas ir, ja kraſti augſchpus dſelſs tilta no ploſteem aiſnemti, wirſpus tilta ſtahwoſchee ploſti, kuri nolemti eelahdeſchanai kugôs un brahkeſchanai, kà ari tee, kuri top pludinati uſ ſahgu dſirnawam un koku materialu noliktawam, kuri atrodas lejpus tilta, war uſ Rigas upes polizijas preekſchrakſtu tapt pludinati uſ ihpaſchneeka rehkina, kur tee peeder, bet ja tas iſrahdas par ne-eeſpehjamu, tee eeweetojami peeſtahſchanàs weetâs, kuras ſchim noluhkam noteiktas lejpus tilta.

§ 21. Makſa no koku ruhpneekeem un tirgoneem top nemta ſchahdâ mehrâ:

a) par ploſtu pludinaſchanu no enkurneeku ſtazijas lihdſ Daugawas kraſteem un ſalam wirſpus dſelſs tilta, nem par balkeem, muhrlatam un bruſam pa puſotru kapeiku gabalâ, pee kam 3 ſlihperus ſkaita uſ weenu balki;

b) par peeſtiprinaſchananu pee kraſteem un ſalam un par peeſtahſchanàs weetu nem par balkeem, bruſam un muhrlatam pa ween ar zeturtdalu kapeiku gabalâ, bet par ſlihpereem pus kapeikas gabalâ.

§ 22. Artela ſlehgſchanu iſſludina wiſpahrigai ſinaſchanai gubernas awiſê, pee kam no artela eeliktais galwojums jeb ſalogs neteek ahtrak kà pehz gada iſdots, ſkaitot no deenas, kurâ gubernas awiſê iſſludinata artela ſlehgſchana, un ari tikai tajâ gadijumâ, ja pa ſcho laiku naw ſazelti nekahdi praſijumi waj ſuhdſibas pee teeſas par ſaudejumeem, kuri zehluſchees zaur artela nekahrtigu rihkoſchanos pa ploſtoſchanas laiku un ja par to ſchajâ laikâ naw ſinots pilſehtas waldei.

§ 23. Schee obligatoriſkee noſazijumi nahk ſpehkâ likumâ noſazitâ laikâ.

No eekſchſemes.

a) Waldibas leetas.

Widſemes gubernatora kungs iſgahjuſchâ ſeſtdeenâ par Terbatu aiſbrauza uſ Peterburgu, lai tur peedalitos pee ſemes nodoklu komiſijas ſehdem, kuras ſahkàs 5. majâ. Peterburgâ wina Ekſelenze palikſchot kahdas 8—10 deenas ilgi.

Kurſemes wizegubernators, ſtatsràts Dunin-Borkowſki kungs, kà „K. G. A.“ ſino, dabujis atwalinajumu uſ 2 mehneſcheem.

Par wirsbaſnizas preekſchneezibas peeſehdetajeem apſtiprinati preekſch Rigas-Walmeeras aprinka Arnolds v. Samſons, preekſch Zehſu-Walkas aprinka Teodors v. Richters. (W. G. A.)

Weenkahrſchakos pilſehtas likumus, kà „Graſchd.“ ſino, pehz miniſtru komitejas nolehmuma, eewediſchot wiſâs tahdâs pilſehtinu nometnês, kuru eenehmumi maſaki par 15,000 rbl., waj kur wehletaju ſkaits maſaks par 50. Kurſemê ſchahdu nometnu eſot 16.

Dſihwoklu nodoklu preekſchlikums, kà iſ Peterburgas ſino, iſgahjuſchâ nedelâ ſkatits zauri walſtspadomes pilnâ ſapulzê.

Par bankrotê krituſchu dſelſszelu likwidazijas kahrtibu finantſchu miniſtrija walſtspadomei eeſneeguſe preekſchlikumu.

Semkopibas leetam, kà „Now. Wr.“ ſino, drihſumâ nodomats eerihkot ſewiſchku padomi. Padomes preſidents buhſchot eekſchleetu miniſtrs un winas lozekli tahdu waldibas nodalu aiſſtahwji, kuràm dariſchanas gar ſemſtibas leetam. Jo projam pee padomes peedereſchot 10 ſemſtibas eeſtahſchu aiſſtahwji.

Sarkanà kruſta beedribas ſtatutu pahrgroſijumi un papildinajumi, kas ſihmejas uſ beedribas darbibu kara laikâ, 17. aprili Wiſaugſtaki tapuſchi apſtiprinati. (W. W.)

b) Original-ſinojumi.

No Zeſwaines. Zeſwaini un winas apkahrtni war peeſkaitit pee jaukakeem Widſemes apgabaleem. Seme ir kalnaina un kalninus puſchko ſakas birſes. Daſchs kalns pat ir eewehrojami augſts, kà Karatawu kalns pee Zeſwaines muiſchas, kas tikai kahdas pehdas ſemaks par paſihſtamo Ziſcha kalnu pee Bikſeres. Ari jaukas grawas te atrodas, kà peem. weena pee ſchejeenes mahzitaja muiſchas un otra jo eewehrojamaka ſteepjas gar Zeſwaines muiſchas parku, kuras lihdſ kahdàm 60 pehdam dſilee kraſti ir apauguſchi ar daſchadeem lapu kokeem un war teeſcham pawaſari katra garamgahjeja ſirdi aiſkuſtinat, jaukâs lagſdigalas ſkanigâs dſeeſmâs klauſotees. Seme gan naw pee wiſauglikajàm peeſkaitama, bet gluſchi neaugligas ari loti maſ. Saimneekus, kuri pa leelakai dalai wiſi gruntneeki, war peeſkaitit pee turigajeem, jeb wiſmaſak pee pahrtikuſcheem, par ko wineem japateizas tagadejâ dſimtleelkunga v. Wulffa tehwam, kurſch dahlderi ſemes pahrdewa par to ſemako zenu, apmehram 150 rbl. dahlderi. Tadèl ari, beſ ſchaubiſchanàs war teikt, ka wini ir turibas ſinâ labu ſoli uſ preekſchu ſpehruſchi, pehz eeſpehjas ehrtas un koſchas mahjas uſzeldami. — Ari tagadejais dſimtleelkungs ſawa pagaſta ſaimneekus daſchâ ſinâ pabalſta. Ihpaſchu atſinibu pelna ſchejeenes draudſes mahzitajs Aunin kgs, kurſch teeſcham nabagu behdulu un gruhtdeenu netikai eepreezinatajs, bet ari pabalſtitajs — uſtura ſinâ, jo tas wehl naw dſirdets, ka kahds nabadſinſch buhtu tukſchâ no wina durwim aiſgahjis — teeſcham winſch ir mums „ihſts gans“ un newis „derets“ ween. To paſchu ari war ſazit no wina laulatas draudſenes, kuras laba, kriſtigas mihleſtibas pilna ſirds daſchu labu noſkumuſchu, no behdam ſalauſtu dwehſeli eepreezinajuſe. Tà peem., ſchi labà kundſe nobrauza pehrnajâ ſeemâ uſ S. mahju, kahdu nabagu behdigu ſeewinu un kahdu ſlimu wihru apmeklet, kurſch no K. pagaſta ar ſawu familiju minetâs mahjâs dſihwoja. Seewa, kura ſchahs nabaga familijas nepeeauguſchu behrnu un ſlimà wihra weenigà apgahdataja, neſpehja pahrtiku ſagahdat. Schahdôs apſtaklôs minetà kundſe, nabaga familiju atraſdama, eepreezinaja to ar kahdàm dahwanam. Lai gan nabaga ſlimais wihrs bija kahdu maſu palidſibu no ſawas walſts dabujis, ari pats ſchejeenes zeen. mahzitajs bija wairak rublu dahwajis, bet tomèr preekſch tik leelas familijas, zaur tehwa ſlimibu, truhkumam bij janàk. Par ſchahs nabaga familijas behdigo apſtakli zeen. mahzitaja kundſe aprunajàs ar Zeſwaines muiſchas pahrwaldneeka Hening kdſi, kurai ſcho nabadſinu liktens tà pee ſirds kehràs, ka wina tuhlin otrâ deenâ noſteidſàs, ſcheem nabaga truhkumu zeetejeem wajadſigo pahrtiku noweſdama. Pee ſcha mihleſtibas darba ſiltàm ſirdim peedalijàs ari Pfeil un Lenz jaunkundſes, palidſedamas tiklab uſturu, kà ari drehbes apgahdat un tà ſcheem nabaga wezakeem un winu behrneem preezigus ſeemas ſwehtkus ſagahdat, kuri ar drehbem un uſturu bija uſ wairak nedelam apgahdati. Ir wehl zeen. mahzitajs nebija aiſmirſis ſchos nabadſinus, wineem weenu maiſu rudſu miltu un 10 rbl. naudâ noſuhtidams. Kas gan ſpehja ſcho preeku iſteikt, ko tagad nabaga familija ſajuta, jo tagad wina bija ar pahrtiku pilnigi apgahdata un ari wehl zeribas ſolitas, turpmak truhkumâ nepameſt. Bet ſchee preeki ilgi nepaſtahweja. Breeſmigs ſpehreens pahrſteidſa nejauſchi ſcho familiju, kuras weenigà apgahdneeze kahdâ deenâ palika peepeſchi ſlima. Nu bija nabaga behrnineem un ſlimajam tehwam iſbailes un waimanas dehl ſawas mahtes. Dabujuſe ſinat ſchahs nelaimigàs familijas likteni, ſchehlſirdigâ Hening kundſe nekawejàs ne azumirkli, bet tuhlin ar ſchejeenes ahrſtu Lenz kgu, noſteidſàs pee ſlimneezes, bet, deemſchèl, ſche wairs nebija palidſams, jo nahwe jau bija par ſlimneezi ſawu roku iſſteepuſe. Schahdu poſtu un waimanas ſchehlſirdigee kungi dſirdedami, puhlejàs zik ſpehdami noſkumuſchàs ſirdis eepreezinat, panemdami maſakos behrninus tuhlin ſew lihdſ, ihpaſchi maſo wehl ſihdamo behrninu ſiltâs drehbês eetihdama un aſaras birdinadama, Hening kdſe nehma ſawâ klehpi, uſnemdamàs to wisgruhtako uſdewumu, ſchim behrninam mahtes weetâ buht. Par nabaga atſtahteem bahreniſcheem apnehmàs gahdat zeen. mahzitaja kdſe, Pfeil un Lenz jkdſes, kà ari Graſchu muiſchas dſimtleelmahte, katra weenu kahreniti ſawâ kopſchanâ peenemdamas. Nelaimigàs mahtes behru deenâ mahzitaja kdſe noweda leelako meiteniti, lai mahtei wehl beidſamàs ardeewas teiktu. Schejeenes dſimtleelkungs gahdaja par diweem behrneem, teem uſturu un labu kopſchanu gahdadams. Pehz behrem winſch nehma ari ſlimo tehwu pee ſewis, tam wislabako kopſchanu un ohrſta palidſibu gahdadams, kamèr iſweſelojàs. Schahs ſchehlſirdigàs ſirdis neatraujas lihdſ ſchai paſchai deenai, par wina behrnu labklahjibu gahdat, nemaſ negaididamas kahdu pateizibu. J. Purmals.

No Ehrgleem. Sche pehdejâ laikâ uſklihdis kahds kramplauſis, newis tahds, kas durwis un atſlehgas ſper wakâ, bet tahds, kas daſchas aiſſuhtamas wehſtules taiſa wakâ. Wairak noſùd tahs wehſtules, kuras top laikrakſteem ſuhtitas.

Zipnesis.

Wehl no Ehrgleem. Nupat kahda ſchejeeneeſchu ſaimneeka brahlis aiſgahjis uſ meſchu malkas zirſt, kur ſweedrôs ſtrahdajis, nolizees kahdu brihtinu uſ plikas ſemes atſpirdſinatees. Sche ſemes pawaſara dſehſais twaiks winu ſaaukſtejis. Lai gan jaunekls kehrees tuhlin pee darba, domadams atkal ſaſilditees, bet par welti un bijis jadodotees uſ mahju gultâ. Mahjâ ari atſaukti ahrſti leezinajuſchi, ka ſchi wahjiba zehluſès weenigi no ſaaukſteſchanàs, gulot uſ plikas ſemes. Tà zaur ſchahdu neapdomibu jaunekli pehz kahdàm nedekam guldinaja dſeſtrajâ ſemes klehpi. — Schejeeneeſchi maſ ruhpejas par mahjas zelu ſataiſiſchanu. —ſ.

Wehl no Ehrgleem. Schejeeneeſchu ſaimneekeem ſcho pawaſari ſajuhtams leels lopu baribas truhkums, kahds ilgi naw ſchejeeneeſchus peemeklejis. Daudſ jau preekſch Jurgeem ſchehlojàs, ka gowim ne-eſot pat ſalmu ko dot. — Ar ſemes darbu, aukſta pawaſara dehl, ari ne-eet wiſai ſekmigi. Wehl ap Jurgi daſcham ſaimneekam uſ aramas ſemes guleja ſneegs wairak pehdu dſilumâ. Stariņš.

No Tirſas. Neilgi atpakal muhſu apwidû eeradàs kahda jauna ahrſte, kura, pehz paſchas ſtahſtijuma, eſot bijuſe par ſchehlſirdigo mahſu pee ſlimneeku apkopſchanas, bet nu ſche muhſu widû ſpehleja pilnigi ahrſta lomu, wiswairak gan pee ſawa dſimuma. Schi ahrſte neween naudu, bet ari zitas leetas, kà drehbes, nehmuſe par ahrſteſchanu. Kahdi ahrſteſchanai panahkumi, to ſcho rindinu rakſtitajs neſpèj ſpreeſt: tik ſinu, ka daſchu ahrſtejot, kamèr tam wehl eſot ko makſat. Wina leetajuſe daſchadas ſahles un lidſeklus, bet winas iſtureſchanàs un ſahlu leetoſchana nebijuſe wis brihwa, bet gan deeſgan ſlepena. Tomèr winas „ſlawa“ iſgahja deeſgan plaſchi. Bet Tirſas un Welenas ahrſts Hermana kgs, ar uradnika palidſibu, to noſuhtijuſchi uſ Smilteni, lai teeſas preekſchâ dod atbildibu par ſawu darba lauku. Leeta palikuſe wehl uſ teeſam. — Scho pawaſaru daſchi muhſu jaunekli aiſzeloja uſ Rigu, tur ſawu laimi meklet jeb kalt. Bet ſchehl, ka ſchee jaunekli, kà jadomà, aiſzelo pa leelakai dalai ar gaiſa pilu planeem un no fantaſijas jeb eedomu ſpehka waldſinati. — Paſts no Tirſas mahzitaja muiſchas eet uſ Peebalgu. Pa ſcho zela gabalu paſtu wadija paſta wihrs S. B. un wehlak tam laikam par paligu bija R. D. Uſ ſchahs paſta linijas pehdejâ laikâ naudas ſuhtiſchana bij palikuſe nedroſcha — daſchreiſ kreetna ſuma beſ pehdam paſuda. Bet nu weens, kam ari nauda laikam uſ paſta ſuduſe, iſgudro eewehrojamu ſtiki preekſch ſagla peekerſchanas. Proti: uſ minetà paſta leek weenâ kuwerâ (laikam pehz numureem apſihmetus) eewehrotus naudas gabalus par 6 rbl. un ſchi nauda nu eet no weena paſta gala uſ otru; katrâ paſta pahrmainâ bij zilweki, kas to kuweru eewehroja. Bet nu aprila ſahkumâ naudas kuwers paſùd. Schoreiſ paſtu bij wedis R. D., kas wiſâ pagaſtâ bij paſihſtams par kreetnu un uſtizamu zilweku. Bet par nelaimi polizija pee wina atraduſe eewehroto naudu. Nauda laikam dabuta ar pakaltaiſitu atſlehgu. Na bijis ko leegtees un laikam neleedſees ar'! R. T tizis apzeetinats. S . . . . kalnu P . . sons.

No Garſenes. Rudſitis, rogainitis ſahk ſal un augt, bet wehl winſch neſpehja ir ne ſalôs pa waſaras rihta ſwahrkôs apgehrbtees, kad jau bahrge ſeemelu wehji klahtu, un nabaga rogainiti tà ſalde un ſpaidija, ka winam waj dſihwiba ſahka ahrâ eet. Koſchà galwina nokahràs, ſalganàs lapinas nobahleja un wiſs zehlais ſtahws ſarahwàs, tà ka muhſu ſemkopis ar dreboſchu ſirdi apluhkoja ſawus lauzinus un pehtidams domaja: waj tad pateeſi rudſitis beigſees? Bet te 18. aprilî parahdijàs ſilta ſaulite un ſahka puhſt maigee deenwidus wehjini, tà tad rudſitis dabuja jaunu dſihwibu un aptehrpàs ſalâ uſwalkâ. Kaut gan tagad, kur ſchihs rindinas rakſtu, jau ir 23. aprilis, tomèr lauki un meſchi wehl iſſkatas kà rudenî. Jurôs wiſu deenu ſneegs ſniga, tà ka ſeme bija apklahta ar puſotra zolla beeſu ſneega kahrtu. Zaur wehlo un aukſto pawaſari muhſu ſemkopjeem ir loti maſ lopu baribas, tà ka daſcham labam, uſſkatot ſawus kumelinus, jadſeed ſchi tautas dſeeſma:

Jurits jahja Jurgu nakti
Pinkulainu kumelinu. Peekalniņš.

c) Baltijas notikumi.

Par Ehrglu draudſes mahzitaju, kà „B. W.“ ſino, eewehlets Ed. Seibota kgs.

Brauzeenu makſa uſ Siguldu paſeminata par 30 proz., iſnemot to brauzeenu, kas Rigâ iſbrauz plkſt. 3 un 35 m. Seſtdeenâs un ſwehtku preekſch wakarôs plkſt. 9 wakarâ no Rigas uſ Siguldu brauks ihpaſchs brauzeens.

Wilandes „Anz.“ ſino, ka Holſtferes Primaſtas eſarâ atraſts kahda zilweka lihkis, iſ kura papireem, ko pee wina atrada, iſrahdijees, ka winſch ir Kurſemneeks, wahrdâ Michaels Ramms. Nelaikis nodarbojees ar ſirgu ſahdſibam, kadèl jadomajot, ka te notikuſe patwariga ſodiſchana, jo lihki uſſchkehrſchot iſrahdijees, ka winſch wiſpirms tapis neſchehligi lihdſ nahwei mozits un tad eemeſts eſarâ.

Kurſemê, kà „K. G. A.“ ſino, 1891. g. notikuſchas 14 ſlepkawibas waj noſiſchanas un 7 ſlepkawibas mehginajumi, ne-eeſkaitot behrnu ſlepkawibas. Starp nogalinateem bijuſchi 12 wihreeſchi un 2 ſeeweeſchi.

Jelgawâ, kà „M. Z.“ ſino, dſihwojot kahds 93 gadus wezs ſirmgalwis, wahrdâ Akermans, kas paſchâ pirmâ jaunibâ bijis Wahzu keiſara Wilhelma I. rotalu beedris. Nelaikis keiſars winam peeſpreedis penſiju uſ wiſu muhſchu, kuru ik pehz 3 mehneſcheem ſanemot. Wezitis nupat atkal ſanehmis ſawu penſijas dalu, bet uſ mahjam ejot tapis apſagts, tà ka tagad atrodotees leelâ truhkumâ.

Neretas bijuſchais mahzitajs, prahweſts P. O. Wagners 27. aprili nomiris.

Popes nabagu nama wahjprahtigais Frizis Grinfeldts, kà „L. Z.“ rakſta, nonahwejis ta paſcha nama 60 gadus wezo Jahni Gritſchu, ar kuru bija ſanahzis kildâ.

Leepajâ, kà „L. Z.“ ſino, 28. aprilî kahds 66 dwehſelu leels Wahzu koloniſtu pulzinſch no Saratowas gubernas atbrauzis, lai tahlak pa juhras zelu dotos uſ Ameriku.

d) No zitàm Kreewijas puſem.

Peterburgâ, 1. majâ. Muiſchneeku agrarbankas premiju biletu 7. iſloſeſchanâ galwenakee winneſti krita uſ ſchahdàm biletem:

200,000	rbl.	uſ	Ser.	14,563	Nr.	44.
75,000	„	„	„	10,352	„	10.
40,000	„	„	„	3,417	„	20.
25,000	„	„	„	7,169	„	44.

3 winneſti à 10,000 rbl. uſ Ser. 14,623 Nr. 2, Ser. 13,549 Nr. 31, Ser. 15,641 Nr. 42.

5 winnesti à 8000 rbl. uf Ser. 365 Nr. 35, Ser. 587 Nr. 27, Ser. 5864 Nr. 48, Ser. 9321 Nr. 3, Ser. 12,640 Nr. 25.

8 winnesti à 5000 rbl. uf Ser. 179 Nr. 45, Ser. 1324 Nr. 41, Ser. 5513 Nr. 42, Ser. 5679 Nr. 45, Ser. 5866 Nr. 6, Ser. 10,293 Nr. 19, Ser. 10,990 Nr. 13, Ser. 14,315 Nr. 8.

20 winnesti à 1000 rbl. uf Ser. 663 Nr. 11, Ser. 1245 Nr. 1, Ser. 2199 Nr. 32, Ser. 2776 Nr. 2, Ser. 3080 Nr. 14, Ser. 3164 Nr. 26, Ser. 3174 Nr. 39, Ser. 3251 Nr. 48, Ser. 3283 Nr. 32, Ser. 4021 Nr. 1, Ser. 4396 Nr. 15, Ser. 5829 Nr. 43, Ser. 6970 Nr. 16, Ser. 7509 Nr. 49, Ser. 9000 Nr. 1, Ser. 9894 Nr. 14, Ser. 10,053 Nr. 28, Ser. 10,473 Nr. 48, Ser. 13,360 Nr. 40, Ser. 15,617 Nr. 27.

Winnesti à 500 rbl. krita uf schadàm biletem:

Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.
30	12	3362	4	6061	37	9700	6	13286	21
47	37	3371	25	6081	37	9731	17	13293	27
113	37	3488	36	6290	11	9745	30	13405	43
199	9	3542	9	6348	33	9781	40	13480	48
271	16	3564	17	6361	42	9878	28	13535	29
325	43	3570	49	6603	23	9938	7	13538	16
357	29	3690	19	6750	34	9979	18	13689	41
363	14	3717	29	6878	23	10010	25	13695	4
445	22	3830	44	6929	32	10081	32	13722	17
531	17	3873	41	7019	34	10099	11	13742	24
635	22	3888	16	7081	25	10133	38	13746	18
673	49	3990	44	7131	18	10138	25	13783	36
723	45	4136	25	7152	2	10300	50	13901	19
736	2	4142	50	7205	11	10405	14	13923	19
788	35	4243	50	7275	31	10432	44	13988	10
821	7	4342	34	7281	33	10460	50	14027	7
863	9	4348	20	7376	45	10651	40	14108	28
896	40	4538	47	7380	4	10748	41	14158	50
906	44	4539	41	7458	34	10813	2	14177	9
940	49	4540	40	7509	37	10844	49	14217	37
1319	7	4542	50	7530	50	10997	3	14274	23
1321	16	4615	32	7552	12	11050	10	14281	31
1322	20	4656	6	7565	28	11065	48	14359	22
…06	47	4694	37	7805	18	11126	36	14461	32
1779	2	4742	38	7911	39	11209	48	14494	10
…67	25	4820	24	7915	37	11263	9	14505	7
1871	14	4842	15	7954	18	11358	34	14556	41
…18	47	4868	12	7995	28	11470	23	14564	28
…14	10	4890	50	8045	42	11573	21	14605	48
…56	12	4909	3	8097	39	11581	2	14701	29
…04	47	4914	2	8367	36	11630	27	14788	4
…36	42	4941	37	8395	40	11653	50	14823	37
…38	19	4993	19	8599	20	11681	26	14844	44
…30	46	5134	37	8617	32	12299	45	14868	39
2628	47	5162	50	8712	22	12347	31	14920	37
2638	11	5311	36	8732	40	12360	33	15087	42
2662	37	5312	44	8772	14	12387	45	15276	23
2693	10	5413	4	8781	32	12402	44	15280	36
2699	25	5433	15	8808	48	12515	40	15396	4
2715	36	5458	31	8840	20	12757	50	15399	37
2851	33	5466	23	8947	48	12763	31	15402	44
2955	16	5612	40	9134	9	12827	25	15468	10
2962	44	5676	21	9159	24	12870	32	15519	22
2962	50	5688	19	9169	14	12922	45	15543	32
2976	36	5811	12	9184	3	12930	9	15584	37
2990	15	5825	37	9266	9	13057	27	15751	46
3030	13	5851	24	9356	10	13091	11	15783	2
3057	23	5919	17	9397	22	13141	41	15811	23
3108	16	5929	34	9571	35	13162	32	15869	22
3111	36	5980	37	9573	39	13190	17	15883	46
3204	45	6049	26	9614	27	13210	26	15894	14
3331	16	6052	29	9653	19	13256	16	15964	45

Winu Keisariskas Augstibas Leelknass Wladimirs ar laulatu draudseni pahrzelojuschi no ahrsemem.

Medizinisks instituts. Kà dsirdams, tad jautajums par seeweeschu medizinisku instituta dibinaschanu, tilschot atkal eekustinats. Eezelschot sewischku konsultaziju, kurai buhschot jautajums galigi jaisschkir. Konsultazija ussàks darbus wehlakais rudeni.
(Now. Wr.)

Labibas tirgotaju luhgums. Wairak Peterburgas labibas tirgotaji un issuhtitaji greesuschees pee labibas sorteschanas usraudsibas komitejas ar luhgumu, lai isdotu normalprowes preeksch labibas, kuras komitejai katram gadam sastahdamas. Komiteja atraduse par eespehjamu, luhgumu eewehrot un normalprowes isdos no komitejas wiseem, kuri to wehlas pret samaksu par labibu, traukeem, kurds to usglaba un pret atlidsinaschanu par sastahdischanas isdewumeem.
(Graschd.)

Jorga bruneneeki. Zaur 31. oktobra 1892. Wisaugstaki isdotu ukasu par deenesta wezuma aprehkinaschanas pahrgrosischanu preeksch militariskas pagodinaschanas ar ordeneem, ir ordena kapituls „Wald. Wehstn." issludinajis listi no wiseem IV. klases Jorga ordena bruneneekeem, kuri wehl naw eestahjuschees pensionaru sastahwâ un eewesti pehz pagodinajumu kahrtas, par kureem tee apbalwoti ar ordeneem. Kà is saraksta redsams, tad wisu 4. klases Jorga bruneneeku kawaleeru skaits sneedsas uf 115.

Wadajamas lasaretes. Knass A. D. Lwows pabeidf kahdas wadajamas lasaretes buhwi preeksch Peterhofas aprinka, kuru winsch nodomajis preeksch ta gadijuma, ja isszeltos kolera. Lasarete preeksch tschetràm gultam, pastàw is koka, weenada leeluma platem, kuras saturetas zaur dselsu klambareem. Preeksch lasaretes weschanas wajadsigas $1\frac{1}{2}$ lihdf 2 stundas.
(Pet. Wed.)

Putnkopiba. Eewehrojot ar katru gadu wairojoschos pagehrejumus pehz nokauteem putneem preeksch ahrsemes, ir eekustinats jautajums, waj nebuhtu derigi, gubernas un semstu eestahdes pamudinat uf pareisu un plaschu sinu krahschanu par paschu semes putnu kopibas stahwokli un winu raschojumeem.
(Pet. Wed.)

Pensijas turpmak ismaksaschot schahdejadi: Lihds 100 rbl. leelumâ ismaksaschot par 4 mehnescheem uf preekschu; pensijas no 100—1000 rbl. leelumâ, ismaksaschot katra mehnescha 15. deenâ; pensijas leelakas par 1000 r. ismaksaschot katra mehnescha 1. deenâ par nodsihwotu mehnesi.

„Waldibas Wehstnescha" koleras sinas. Pehz sinam, kas eesuhtitas eekschleetu ministrijas medizinal-departamentam no 24.—30. aprilim, koleras ihrgas stahwoklis bijis schahds:

			Saslim.	mir.
Nischni-Nowgorodas	gub. no 8.—22. apr.		1	—
Orlas	„ „ 17.—24.	„	—	—
Podolijas	„ „ 1.—15.	„	241	68
Simbirskas	„ „ 5.—10.	„	4	1
Jelisawetpoles	„ „ 20.	„	7	2
Kubanas apg.	no 27. marta l. 10.	„	6	1
Usas	gub. no 7—20.	„	—	—
		Kopâ	259	72

Kurlmehmo skaits Kreewijâ, kà „Now. Wr." sino, pehz jaunakàm sinam esot 56,000 dwehselu leels.

Plaujas zeribas. „Birsch. Wed." apstiprina labu sinu dabuschanu par seemas sehjas stahwokli: Wakar peenahza is Fastowas Deenwidus wakara, Harkowas-Nikolajewas, Wladikawkasa un Weikseles zeleem telegramas, kuras sino par siltu un bagatigu leetu, kas schihs nedelas sahkumâ lijis, un par silto laiku, kursch pastàw jau 3 deenas. Zaur patihkamo laiku atdsihwojàs lauki un plawas, kureem lihdf schim bija behdigs issskats, un pahrwehrschàs jaukâ salumâ. Zaur aukstumu pa dalai isbeigtas, pa dalai apskahdetas seemas sehjas, sahka atkal dot zeribu un dsen jaunas saknes. Semkopji deenwidus wakara apgabalâ un Noworosijskâ, newar deesgan nopreezatees par kamèr no 17. aprili eestahjuschos laika parwehrschanos.

Odesâ nodomats eerihkot atrastu behrnu audsinatawu.

Tehjas tirdsneeziba. Schinî gadâ sagaida Odesâ septinus ar tehju peelahdetus kugus, starp teem 5 peederigi brihwprahtigai flotei un 2 ahrsemes. Brihwprahtigàs flotes pirmais twaikonis „Saratow" nonàks ap 20. juniju, otrais „Moskau" ap 25. juniju.
(Od. Westn.)

Warschawas elektroteknikis Lewandowskis isgudrojis tahdu eetaisi, ka pa telefonu runajot, sarunu otrâ galâ wisi war sadsirdet, kas tanis telpâs atrodas.

Aismirsts winnests. „Prias. Kraj" sino par sekoschu sawadu gadijumu: Kahda Rostowâ pee Donas dsihwoscha B. kundse, bija preeksch wairakeem gadeem nopirkuse 2. eekscheja aisnehmuma bileti. Sahkumâ wina arween usmanigi skatija zauri wilkschanas listes, bet tad rahdijàs, ka ta wisas zeribas uf winneschanu atmetuse. Pa tam wina nahza gruhtôs apstaklôs un apnehmàs, bileti eekihlat kahdam pasihstamam. Pehz kahda laika schis winai eeteiza, winam bileti pahrdot. Neko neparedsedama, jautaja B. kdse winam, zik schis tai par to maksaschot. Pasihstamais winai solija 230 rbl., bet peelika arween wairak, redsedams, ka kundse schaubijàs. Par to loti isbrihnojusês, B. kdse steidsàs uf mahju, lai isskatitu wisas pehdejo gadu wilkschanas listes pamatigi, kur israhdijàs, ka uf winas bileti 1888. gadâ kritis winnests no 75,000 rbl.

Kreewu sirgi Tschikagâ. Sirgkopibas schurnala redakzija isskaidro, ka pehz tam, kad zaur Seemeku-Amerikas Saweenotu walstju generalkonsulu bija luhgts, ir eerahditas Tschikagas pasaules isstahdê 30—40 stallu telpas preeksch Kreewu sirgeem. Nodalas reglementâ preeksch mahjlopeem atrodoschais nosazijums, uf kura pamata isstahdamam sirgam wajaga isstahditajam peederet, wismaf 60 deenas pirms peeteikschanas, ir preeksch Kreewu sirgeem atzelts. Sirgus war eemantot lihdf isstahdes sahkschanai. Sirgu suhtischana lihdf ar peederumeem 500 pudu smagumâ top uf krona rehkenu apgahdata. Sirgus suhtis is Warschawas uf Hawri jeb Bremeni un no tureenes uf Nu-Jorku, kur tee apmehram weenu nedelu atpuhtisees. Dselsszela braukschana no Nu-Jorkas lihdf Tschikagai ir preeksch Kreewu sirgeem saweenota ar wisadeem atweeglinajumeem un ehrtibam.

Lihkis is fenlaikeem. „Tersk. Wed." sino, ka Kubanas apgabalâ esot atrasts kahda weza kareiwa saschuwis lihkis. Atraschana notika zaur kahdu medineeku klints aisâ pee Laba upes neapdsihwota apgabala. Spreeschot pehz kapa weetas, lihkis tur laikam gulejis wairakus gadusimtenus; bet tas ir tik labi usglabajees, ka pee wina naw nekahdas truhdu sihmes manamas.

Wladikawkasâ isgahjuscho sestdeen, 1. majâ, atklahja pagaidu satiksmi preeksch personam un prezem uf Petrowskija dselsszela no Beklanas lihdf Grasnai.

Kahda ahrsemes siwju tirdsneezibas beedriba. Berlinê dibinajàs kahda beedriba preeksch tirgoschanàs ar dsihwàm siwim, ar 25 miljoni marku leelu pamata kapitalu. Schihs beedribas agenti apzelo jau pirms kahda laika Kreewiju, Somiju, Skandinawiju un Ameriku, lai eepasihstinatos ar siwju tirdsneezibas stahwokli minetôs widôs.

No Rigas.

Pilsehtas meitenu skolâ, kà „R. W." sino, isstahschanàs eksamenus lihdf 1895. g. wareschot nolikt Wahzu walodâ tahdas jaunawas, kuras newehlas tapt par mahjskolotajam.

Par Rigas pilsehtas ahrstu apstiprinats Ahrsts Eduards Hugo. (W. G. A.)

Rode-Ebeling kgs, lidsschinejais Latweeschu teatra direktors, atsazijees no sawa amata un gribot dotees atpakal uf Wahziju.

Adolfa Allunan kga weesoschanàs israhde Wahzu Amatneeku beedribas namâ isgahjuschâ swehtdeenâ bija peewilkuse it prahwu skaitu publikas. Par paschu israhdi, kà ari par Allunan kga jaunakà gara raschojumu „Pahrtizibâ un nabadsibâ" pasneegsim plaschakas sinas nahkoschâ numurâ.

Rigas hipoteku beedribâ uf nahkoscheem 4 gadeem par delegateem eewehleti schahdi kgi: 3. schkirâ: A. Augsburgs, G. A. Bertels sen., C. Bornhaupts, J. Dimistrijews, D. Essiedts, A. Jestanowitschs, G. Kerkowius, J. Krögers, K. Kymmels, P. Mednis, N. D. Merkuljews, N. P. Moltschanows, D. Schwarzborts, C. v. Strykkis, W. Töwe un W. Bajens. 2. schkirâ: T. Ahls, H. Felsers, H. Frobeens, R. Hermuts, M. Krons, F. Kross, M. Nesterows, G. Pilmans, Dr. Arnolds Plates, B. Poswols, G. Ruhnke, R. Stegmans, J. Thonagels, J. Werners, A. Wolffschmidts un P. Zwetkows. 1 schkirâ: N. Anisimows, G. Armitstaeds, R. Baums, H. Briegers, L. Bijanows, O. Jakschs, N. Klazo, J. C. F. Lüths, E. Sadowskis, P. Schwartzs, W. Sturzs, W. Treyers un J. Vogelsangs.

Mescha degschana. Swehtdeen, kà „D. Z." sino, Kihschu esara malâ aisdegàs Dossa meschs. Uguns, no wehja dsihts, ahtri isplatijàs ari uf blakus esoschu pilsehtas meschu. Uguni drihf laimejàs nodsèst. Ari starp Saslauku un Puhpi swehtdeen redseti meschâ duhmi.

Slihkoni. Sestdeenas nakti, ap plkst. 3 rihtâ, kà „Z. f. St. u. L." sino, 2 ofizeeri un 2 saldati gribejuschi ar sehgelu laiwu pahrbraukt no Mangaleem uf Bolderaju, bet wehtrai plosotees, laiwa tapuse apgahsta un wisi brauzeji eekrituschi uhdeni. Tikai weenam saldatam laimejees pee laiwas tik ilgi turetees, kamèr swejneeki winu isglahbuschi, turpretim abi ofizeeri un weens saldats noslihkuschi un winu lihki wehl ne-esot atrasti.

Dihwaina slepkawiba swehtdeenas rihtâ atrasta Teodora Pichlawa sahgu dsirnawu sargu naminâ, jo tanî eeraudsija nonahwetus abus sargus, brahlus Konstantinu un Antonu Staligu. Domà, ka jaunakais brahlis papreeksch buhs noschahwis wezako brahli un tad pats noschahwees, jo no wina rewolwera bija isschauti 2 schahweeni, kamèr otra brahla rewolwerâ atradàs wisas lodes.

Paschslepkawibas mehginajumi. Marijas tilta tuwumâ pamanija 27. aprili pilsehtas kanalâ slihkstoschu zilweku. Gar scho gabalu nejauschi eedami, semneeks Schaschkows un gorodowojs Monkewitschs Nr. 50, iswilka slihkoni is uhdena. Tas ir 17 gadus wezais Schihds Leiba Abramowitschs. Winsch atsihstàs, ka nodomajis paschslepkawibu isdarit, bet leedsàs usdot, kahds eemeslis winam uf tam bijis.

— Apteekeru eelas Nr. 32. mahjâ eenehma 26. apr. 18 gadus weza semneeka seewa Raisa Plaud, paschslepkawibas noluhkâ fossora kausejumu no sehwelkozineem. Winu noweda, tiklidf ta saslima, Aleksandra augstumu slimnizâ. Eemeslis uf scho darbu winai bijis, nesatikschana ar wihru.

Sahdsibas usdabuschana. Rigas slepenas polizijas nodalai bija pasinots, ka diwi nepasihstami tehwini pahrdewuschi uf krahmu tirgu diwus leelus misina lukturus, kuri pirms tam bija kur nebùt semê gulejuschi. Israhdijàs, ka krahmu tirgotajs Jakobs Sehlis lukturus bija pirzis par 30 kap. un isskausejis, lai, kà winsch apgalwoja, noswehrtu metala labumu. Turpmak isdabuja, kà nakti uf 21. apr. bija apsagta Ahdaschu basniza, Rigas aprinki un lukturi tai peedereja. Ismekleschanu turpina.

Peepescha nahwe. Komerzas weesnizâ nomira peepeschi 1. majâ, Rigâ 27. apr. eenahzis, 45 gadus wezais 2. gildes tirgotajs Wasilijs Maschkows. Pehz ahrsta isteikschanas nahwes zehlons ir bijuse sirds treeka.

Ugunsgrehki. 2. majâ ap plkst. 11 wakarâ isszehlàs masâ Kalna eelâ sem Nr. 12 uguns, kursch ihsâ laikâ pahrgahja uf blakus esoschàm ehkam NNr. 10, 14 un 16 tai paschâ eelâ, kà ari uf Jaroslawas eelas Nr. 50. un 52. mahjam, kur dsihwojamàs un koka saimneezibas ehkas pa dalai tika zaur uguni apskahdetas, pa dalai pahrwehrstas pelnôs. Wisas ehkas bija apdroschinatas, bet saudejuma leelums wehl naw noteikts.

— Taî paschâ nakti isszehlàs semneeka Mikela Brasa un blakus esoschâs Rigas birschas bankas ehkâs, Apteekeru un Kadiku eelâ uguns, kursch apskahdeja ari Kadiku eelâ sem Nr. 5 esoschas Ulricha mahjas jumtu. Saudejuma leelums wehl naw issinats.
(R. P. P. A.)

Grahmatu galds.

„Austruma" 5. burtnizai schahds saturs: 1) Masais lords. Stahsts no F. H. Bernettas. Latwiski no Apsischu Jehkaba. (Beigums.) 2) Smiltenes wezlaiki. No K. Kundsina. 3) Paugureeschi. Stahsts is lauzineeku dsihwes. Sarakstijis Doku Atis. (Turpinajums.) 4) Jauniba un wezums. No Wensku Edwarta. (Ar bildi.) 5) Seedona wakarâ. No Wensku Edwarta. (Ar bildi.) 6) Lidsjuhtigà daba. No Dsidrinu Jahna. 7) Ideali. No Linksmina. 8) Par romantiku, realismu un idealismu. No K. Mühlenbacha. 9) Strautinsch. Krilowa pasaka, latw. no Asaru Jana. 10) Dakstinsch. No J. Purapukes. 11) Sirds. No Janschewska. 12) Kà jamahza sweschas walodas. Ihpaschi sihmejotees uf Kreewu walodas mahzibas metodi muhsu tautas skolâs. No Beltenu Ernsta. 13) Labdeenas dsimtenes pukitei. No Doku Ata. 14) Pasaules isstahde Tschikagâ. No M. Klussina. 15) Seedonî. 16) Lektors J. Lautenbachs-Juhsminsch. Dsihwes-apraksts no Fr. Karkluwalka. 17) Seera seeschana. Sarakstijis seerneeks P. Lahzis. (Beigums.) 18) Seema sirdî. No Waidelaischa. 19) Kritiski apluhkojumi un peesihmejumi par dascheem rakstееm etnografisko materialu krahschanas leetâ („Austr. 1892. g. g.). No B—u K—a. 20) Juhs kalni un juhs lejas. Wihru korim. Em. Dahrsinsch. 21) Tu esi it kà puke. Pehz Heines no Wensku Edwarta. 22) Sihkumi. — Bilschu peelikumi: 1) Rahmawa. 2) Laimigi dsimtenê.

„Semkopja" 5. burtnizas saturs: 1) Semneeku semes- (agrar-) banka. No W. Klussina. 2) Wehl par zukura beeschu audseschanu Kursemê un Widsemê. No agronoma J. Berga. 3) Blukis jeb rullis pee pawasara lauku darbeem. No S—a. 4) Lopu wehdera uspuhschanàs jeb usbungaschanàs. No O. P. Ar 3 sihmejumeem. 5) Par wezaku auglu koku pahrpoteschanu. No dahrskopja J. Lejneeka. Ar 3 sihmejumeem. 6) Araja puku dahrsinsch. No Tahlumneeka. (Turpinajums.) Ar 8 sihmejumeem. 7) Usaizinajums uf peedalischanos pee pirmeem bischkopibas kurseem Baltijâ. 8) Daschadas sinas. 9) Is beedribu dsihwes. 10) Sihkumi. 11) Atbildes uf jautajumeem. 12) Wehstulneeks.

Kustonu apsardsiba.

Widsemes lopu aisstahweschanas beedribas Rigas lopu patwersmes damu komitejai 28. aprili bija generalsapulze. Is nolasità gada pahrskata redsams, ka lopu patwersmê pagahjuschâ gadâ tapuschi usnemti 1048 kustoni, to starpâ 141 sirgs, 15 gowis, 718 suni, 101 kakis u. t. t. Par welti apkopti 705 kustoni un par tikai 343 kustoneem tapis aismaksats. Par wisu kustonu kopschanu isdots 3243 rbl. 72 kap. un eenemts tikai 1605 rbl. 11 kap. Beedribas kase patwersmei peemaksajuse 1925 rbl. Tekoscham gadam eenehmumi un isdewumi aprehkinati uf 6370 rbl.

Kugneeziba.

Kugu wahrdu mainischanas leetâ. „St. Pet. Ztg." raksta: Kugim, barkai, twaikoninu, waj kaut kahdam uhdens brauzamam rihkam wahrdu dot naw gruhti: ihpaschneeks to war nokristit tahdâ wahrdâ, kahdâ winam patik. Bet kugim dot wehlak zitu wahrdu, tas lihdf schim bija loti gruhti isdarams, tadèl ka pehz likuma kuga wahrdu bij brihw pahrgrosit tikai ar Wisaugstako atlauju. Tagad finanzministrija atsinuse, ka tas par daudf apgruhtinajoschi un domà scho leetu likumu doschanas zelâ padarit weenkahrschaku. Turpmak nodomats ari Kreewijâ par kugu wahrdu pahrgrosischanu eewest tahdus pat nosazijumus, kahdi pastàw Anglijâ. Pehz mineteem nosazijumeem katr. m, kas sawam kugeem grib dot zitu wahrdu, par to peenahkoschâ weetâ japasino un tad saws nodoms zaur sludinajumeem atklahtibai japasino. Ja diwu mehneschu laikâ nenoteek nekahdas pretrunas, tad finanzu ministrs kuga wahrda pahrgrosischanu apstiprina.

Nischni-Nowgorodâ, kà „W. W." sino, nodomajot eerihkot ostu.

Lihdf 5. majam 1893. g. Rigâ atnahkuschi 113 kugi un isgahjuschi 21 kugi.

Walejas wehstules.

L—a — Jelg. Rakstus sanehmam.
J. Kr. — J. Nahkoschâ numurâ.
Jup. — E. Raksta „Ihss pahrskats" likteni dabusat sinat turpmak.
W. Derk. Sihkakos rakstinus zeram drihsumâ sahkt isleetot, turpretim stahstineem buhs ilgaku laiku japagaida. „Wehstules" nebij eespehjams, tik ahtri zauri skatit.
Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 9. majâ 1893. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Weyrichs.
„	„	2	„	Bernewitzs.
Gertrudes basnizâ	„	½10	„	A. Walter.
Jesus basnizâ	„	2	„	Bergmanns.
Martin basnizâ	„	5	„	Taube.
Trihsweenibas basn.	„	9	„	Fromms.
Pahwila basnizâ	„	½9	„	C. Walters.
„	„	6	„	C. Walters.
Lutera basnizâ	„	½9	„	Paukschens.

Tirgi un torgi.

Wairaksolischanâ pahrdos:

1) pee Zehsu-Walkas Meerteesneschu Sapulzes:

20. majâ. Jahnim Ledus krastam peed. Lubaneeschu Nr. 25 mahjas (25 dahld. 23 gr.), Stahmereenes m. Walkas apr.
20. „ Frizim Bruhninam peed. kwotes Perkonu Nr. 63 mahjas (16 dahld. 39 gr.), Litenes m. Walkas apr.
20. „ Jahna Grostuhla namu Walkâ (pee Kapu eelas Nr. 117).
20. „ Peteram Slaidinam peed. Spindulu mahjas (34 dahld. 85 gr.), Wez-Drustu m. Zehsu apr.

2) pee Jelgawas Apgabala Teesas:

10 majâ. Augusta Hermana Kortha namu Leepajâ (Lilienfelda eelâ, krep. Nr. 1002).
10. „ Josefa un Lihnas Hirschfeldu namu Leepajâ (Helenes eelâ, krep. Nr. 320).
10. „ Gotliba Skerstu namu Leepajâ (Jaunâ eelâ, krep. Nr. 1800).

3) pee Leepajas Apgabala Teesas:

19. majâ. Kristapam Krastinam peed. Andrinu mahjas, Schenbergas pag. Bauskas apr.

4) pee Tukuma-Talsu Meerteesneschu Sapulzes:

19. majâ. Jahnim Waldonam peed. Kipatu mahjas, Leel-Auzes m. Tukuma apr.
19. „ Ernestam Rambam peed. Hermana mahjas, Jaunpils m. Tukuma apr.
19. „ Jelabam Kunderlam peed. Snibes mahjas, Lestenes m. Tukuma apr.

4) pee Witebskas Apgabala Teesas:

12. majâ. N. S. Kreisam peederigo namu Witebskâ (pee Schosejas eelas).
12. „ Franzim Sellawo peed. Gubino muischu ar Josefowo un Waleriano folwarkeem un Kotontschisnas uhdens dsirnawam, Kamenskaja wolosti, 2 stans, Lepeles apr.
20. „ Georgam Kocham peed. Sadabrowkas muischu (223 des.), Kurinskajas wolostj, 4 stana, Witebskas apr.
20. „ Olgai Piatonowai peed. Skrebelischku muischu (285 des.), Kreslawas wolostj, 2 stana, Dwinskas apr.

Tirgus sinas.

Rigâ, 5. majâ 1893. g.

Tirdsneezibâ pehdejâs deenâs zenas wairakkârt stipri grosijâs, kamèr pehdigi no Berlines tapa sinots, ka zenas eewehrojami zelas.

Laiks usturas arween wehss, naktis termometrs pahra reisas nokrita gandrif lihdf 0.

Rudsi, neschahweti, isweschanai uf ahrsemem tapa pahrdoti par 92—93 kap., bet tad folija atkal tikai 90 kap. un nu pehdigi atkal makfâ 92 kap.

Kweeschi isweschanai, 126 mahrz sw. 104—105 kap.

Ausas, schahwetas, augstakas schkiras 87 kap., semakas schkiras 84 un wehlak makfaja labprât 85 kap. Neschahweta preze top pahrdota par 88 kap., labakas schkiras pat par 90—92 kap.

Meeschi, schahweti, 100 mahrz., 76—78 kap., neschahweti, 100 mahrz., 70—72 kap.

Brahka linsehklas, 78½%, peeprasija 154—155 kap. un par scho zenu netruhka pirzeju.

Kanepas, schahwetas, par 143 kap. tapa peedahwatas, bet makfaja tikai 142 kap.

Naudas papiru zenas.

Peterburgâ, 3. majâ 1893.

Papiri.	makf.	prasija.
Pusimperials	769	771
5% bankbiletu 1. islaidums	103¼	103½
5% „ 2. „	103½	104
5% Austruma aisnehmums no 1878. gada	101¾	102¼
5% „ „ 1879. „	103⅛	103⅝
1. 5% Kreewu prem. aisnehmums	244	244¾
2. „ „ „ „	221	222
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	—	—
Odes. pilf. hipoteku bankas 5½% obligazijas	—	102
Kreew. sem. kred. 5% kihlu-sihmes	—	—
6% Charkowas semst. kihlu-sihmes	—	—
5% „ „ „	100⅞	101⅓
Rigas kom. bankas akz.	305	—
Rigas-Dwinskas dselszela akzijas	—	170
Dwinskas-Witebskas dselsz. akz.	—	190

Berlines birscha.

16. (4.) majâ 1893.

		Deenu eepreeksch.
Kreewu kredit-bil. par 100 rbl. kassa	212 15*)	212 80
„ 100 rbl. uf maja beigam	212 50	213 —
„ 100 rbl. uf junija beigam	212 50	213 —

*) 1 walsts-marka = 46,66 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudas papireem: augstaka.

No ahrsemem.

Wahzijâ, kâ tas zitadi naw domajams, tagad wisâs malâs rihkojas ar walsts saeimas wehleschanam, jo katra partija zenschas walsts saeimâ eedabut tik daudz weetneeku, zik tik eespehjams. Ari grafs Herberts Bismark, firsta Bismarka dehls, atwehlejis, ka winu usstahda par kandidatu walsts saeimas lozekku wehleschanam Gentinâ.

Austro-Ungarija. Kreewu militar-agents Wihnê, Sujews, top pahrzelts uf zitu weetu. Wihnê eekorteletâ Keisara Aleksandra pulka wirsneeki Sujewam tamdêl isrihkoja atwadischanâs goda meelastu. Pulka preekschneeks Balass ussauza augstas laimes Kreewu Keisaram Aleksandram, pehz kam musika nospehleja Kreewu walsts himnu, skali gawilejot. Tad palkawneeks Sujews ussauza augstas laimes keisaram Franzam Josefam un zildinaja Austrijas armijas tikumus.

— Insbrukâ isgahjuschâ sestdeenâ kahdi 500 studenti notureja sapulzi, kurâ issazija pretestibu kara waldes nolehmumam, pehz kura turpmak neweens sawwalneeks, kas deen kara pulkôs tikai weenu gadu, un neweens reserwas ofizeers nedrikst peederet pee kahdas studentu sabeedribas, kas walkâ krahsas. Sapulze nospreeda, eesneegt luhgumrakstu parlamentam un preekschlasijumus augstskolâ agraki neapmeklet, pirms senats nebûs spehris sokus, ka schahda augstskolas apdraudetâ brihwiba netop atzelta.

Franzija. Senata presidentam Schalmel-Lakuram usbrukuse nelaime, prot, weesojotees pee finanzministra Peitrala winam uskritis smags krona lukturis, tâ ka gruhti eewainots galwâ, bet eewainojums, par laimi, naw bihstams.

— Presidents Karno sestdeen saslima ar aknu eekaisumu, kadêl winsch newar atsiât istabu.

Anglija. Frantschu awise „Gaulois" apstiprina par pateesâm isplatitâs walodas, ka karaleene Wiktorija nodomajot atsazitees no trona.

— Awise „Times" sino, ka Anglijas labibas lauki stipri zeetuschi zaur ilgo sausumu, kas pastahweja 11 nedelas ilgi, tâ ka daschi semkopji pilnigi krituschi postâ.

— Isgahjuschâ peektdeenâ stahjâs polizijas teesas preekschâ kahds zilweks, kas bija draudejis, Gladstonu nonahwet. Winu noraidija pee swehrinato teesas.

— Apakschnams sewischkâ sehdê ar 309 pret 267 balsim peenehma Irijas paschwaldibas preeschlikuma 1. paragrafu.

— Anglijâ pehdejâs deenâs noteek milsigas bankrotes. Daudzi naudas un ziti weikali jau bankrotejuschi, ziti stahw uf wisai nedroschâm kahjam.

Greekija. Atenâ sastahdijusês jauna ministrija, kurai par preekschneeku ir Soropulo. Kadêl lihdschinejâ Trikupisa ministrija atkahpusês, par to wehl truhkst skaidru sinu. Domâ, ka atkahpschanâs stahwot sakarâ ar kahdu naudas aisnehmumos no Anglijas. Greekijas naudas apstakli esot wisai wahji. Runâ pat, ka walsts warot krist bankrotê.

Bulgarija. Prinzis Ferdinands lihds ar sawu jauno laulatu draudzeni nu beidzis sawu kahsu zelojumu un sestdeen eebrauza Tirnowâ. Scho pirmdeen prinzis atklahja leelo tautas saimu ar runu, kurâ pats sewi eeteiza par Bulgarijas knasu waldneezibas nama nodibinatoju, sazidams, ka waldneezibas nams Bulgarijai atnesischot selta kalnus. Jauki wahrdi, bet eepreeksch ari tikai wahrdi!

Seemel-Amerika. Misisipi upes eelejai no Kairas lihds Nu-Orleanai draud breesmigi applûdinajumi. Upes uhdens zehlâs brihnumu ahtri, tâ ka pazehlees lihds schim neredzetâ augstumâ. Tuhkstoscheem zilweku atrodas dsihwibas breesmâs, ja uhdens strahwa warbût wehl israuj daschus aisdambejumus.

— Tschikagas isstahdes komiteja nolehmuse, isstahdes laukumu swehtdeenâs turet atwehrtu, turpretim isstahdes ehkas turet aisslehgtas.

Telegramas.

Peterburgâ, 5. majâ. „Wald. W." issludinats, ka semkopibas un lauku industrijas departaments apnehmees, eestahdem un personam, kam tas wajadsigs, pasneegt sinas par to, kahdejadi eewahkama kuhdra (torfs), un ja wajadsigs, issuhtit ari teknikus, kuhdras lehgeru apskatischanai. Tas pats departaments ari apsolas, pasneegt sinojumus par krona kuhdras purwjeem, kas jau ismekleti un kurus wairaksolitajeem war isdot nomâ. Schis issinojums notiks uf domenu ministra Jermolowa noteikumu.

Wihnê, 16. (4.) majâ. Landtagâ, kad gribeja apspreest, zik tahlu jasneedzas Wahzu aprinka teesas robescham Trautenawâ, Jaun-Tscheki schodeen sazehla milsigu troksni, dausija ar koka gabaleem pa galdeem un nelahwa preekschnesejam runat neweena wahrda. Kad wirsmarschals peesauza stenografus, lai winsch sawu preekschlikumu wispahrejâ troksni wineem sazitu preekschâ, tad peesteidzâs Jaun-Tscheki, saplehsa stenografu rakstu, papira gabalinus mesdami uf landmarschalu, sadausija tintes glahses un wehleschanas trauku un apdraudeja preekschneseju. Landmarschalam wajadseja sapulzi tuhlit slehgt. Jaun-Tscheki apspreeda, kahdi soli buhtu sperami, lai aiskawetu, ka Wahzu tautas weetneeki un leelgruntneeki neapspeestu Tscheku tautu. Sagaida wehl trokschnainus nemeerus.

Parisê, 17. (5.) majâ. Parises preekschpilsehtâs apzeetinaja peezus anarkistus, tadêl ka isgatawojuschi sprahdsinaschanas weelas. Tahlakas apzeetinaschanas gaidamas.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernsts Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnolds Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 5 мая 1893 г.

Sludinajumi.

Kuplas laimes un preezigu nahkotni!
Kegumu Kristinei
un
Baumanu Frizim
kâ faderinateem,
nowehlê
J. M., H. A. un Sch. A. — Lahdê.

Adwokats Stroinowskis
ziwil- un kriminal-leetâs ir runajams no pulkst. 8—10 rihtâ un no pulkst. 5—7 wakarâ
Wehwer-eelâ Nr. 6.

Lopu gans
war dabut weetu uf otro Weischu dambi Nr. 9.

Sehns no semem, 14 g. wezs, war peeteiktees materialu pretschu pahrdotawâ Marijas eelâ Nr. 113, pee Woszin.

Tschakla meitene,
14 lihds 15 gadus weza, war weetu dabut kahdâ masâ familijâ. Japeeteizas Peterb. Ahrrigâ, leelajâ Aleksandra eelâ Nr. 79, sehtâ, dsihw. Nr. 8, 1 tr.

Leels pagrabs
derigs weikala telpam, waj spihkeram, lehti isihrejams un tuhlin dabujams Skahrna eelâ Nr. 13. Peeprasams Ernsta Plates grahmatu drukatawê, pee Petera basnizas.

Labi ustureizischâs
tafel-klaweeres
ir par mehrenu zenu pahrdodamas Biskapu eelâ Nr. 7, sehtâ, 2 trepes augschâ, kort. Nr. 13.

Labâ buhschanâ atrodoschâs
muischina
Safslaukâ, Kandawas eelâ Nr. 35, 300 sollu no dselszela stazijas „Aleksander peeturamâs weetas", ir par 4000 rbl. pahrdodama, pee 1500 lihds 2000 rbl. eemaksas.

Jauna tehjmaschina
ir lehti pahrdodama Gertrud eelâ № 34, l. 6.

Zaur scho eewehlu preeksch nahkamâs wasaras 2
ihstâs Steiermarkas
iskaptis,
ihstos Strahlsuntes un labakos Batawijas iskapschu strihkus, amerikaneeschu iskapschu galodinas un labakâs Anglu zirpes, kâ ari garâs Westfales labibas iskaptis un ahmarus preeksch iskapschu kapinaschanas.
Waldibas atkaula
schaujamo un spridsinaschanas pulwera pahrdotawa.
Johannes Mitschke,
tehrauda pretschu un eerotschu nogulditawa,
Rigâ, Kungu eelâ, Nr. 11.

Pirmâ leelâ Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.
Fabrikas sihme.
Москва 1882. Симферополь 1888. Харьковъ 1887. Одесса 1884.
Selta un sudraba medaljas.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.

Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu uf muhsu **rihsu-sterkeli**, kas pagatawota if wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêl mums eespehjams, ar katru eeksch-semes kâ ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschâm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsu-sterkele** ir uf wisâm isstahdem Kreewijâ ar augstakâm medaljam tikuse apbalwota.

Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumâ** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee
Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahtu eelâ Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelâ Nr. 3.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

Rigas hipoteku beedriba.

Pehz tam, kad 5. februari 1893. g. **ahrkahrtigâ delegatu sapulze** nospreeda uf **Wisaugstaki apstiprinato statutu 64 §** pamata peesihmes, beedribas kihlu sihmju prozentes no 5½% paseminat uf 5%, teek zaur scho wispahribai pasinots, ka **wisas laudis islaistâs beedribas 5½% kihlu sihmes sahkot no 1. maja 1894. g.**

nesis tikai 5%.

Tee 5½% kihlu sihmju ihpaschneeki, kuri **nepeekrit** prozentu paseminaschanai, teek pehz statutu 80 § zaur scho usaizinati, sawas kihlu sihmes pret kwihti nodot direkzijâ **no 1. maja 1893. g. lihds 31. oktobram 1893. g.**, pee kam wineem pehz kwihtes atdoschanas sahkot **no 1. maja 1894. g. ismaksâs skaidru kapitala leelumu pehz nominal wehrtibas** lihds ar lihds 1. majam 1894. g. peeauguschâm prozentem. Tahs kihlu sihmes, kuras uf 1. maju 1894. g. eesneegtas ismaksaschanai, ar 1. maju 1894. g. nenesis wairs prozentes. Nr. 534.

Rigâ, 30. aprili 1893. g.

Direkzija.

Zehsu isstahde ar waislas lopu tirgu,

isrihkota no
Deenwidus-Widsemes wispahrder. un semkopju sabeedribas,
tiks notureta **junija 26., 27. un 28. d. 1893. g.**

Programa:

I. **Lopu isstahde** (sirgi, leellopi, aitas, zuhkas, suni un putni).
II. **Semkopibas un meschkopibas maschinas un leetas.**
III. „ „ „ **produkti** (moderneezibas isstrahdajumi, sehklas u. t. t.).
IV. **Mahjruhpneezibas isstrahdajumi.**
V. **Drawneeziba** (Bischkopiba).

Peeteikschanos peenems lihds **junija 1. d.** Programas un peeteikschanâs formularus issuhta un atbild uf peeprasijumeem, eesuhtot 2 kap. pastmarku isstahdes komitejai. Pasta adrese: **„Isstahdes komitejai Zehsis."** 4

Febraukschanâ pee „Melnâ gaila".

Schagada **swaigas silkes** pahrdod muzam, pusmuzam un zeturdalmuzam par lehtakâm zenam Jelgawas Ahrrigâ, Akmenu eelâ Nr. 6.
1 **Th. Baumans.**

Rigas Krahschanas un Aisdoschanas beedribas
(leelâ Newas eelâ Nr. 30.)

Bilanze,

30. aprili 1893. g.

Aktiwâ:	Rbl. K.	Pasiwâ:	Rbl. K.
Aisdewumu konto	239,878 27	Reserwas kapitala konto	3,811 53
Reserwas kapitala konto wehrtspapirôs	2,597 25	Beedru dalibas konto	33,228 87
Inwentara konto	881 85	Noguldijumu konto	204,193 25
Sihku isdewumu konto	616 68	Krahjumu noguld. konto	12,660 20
Algu konto	857 —	Tekoschu noguldijumu k.	8,497 93
Kases konto	585 —	Augku konto	10,800 47
Tekoschs rehkins zit. bank.	13,400 —	Diwidendu konto	215 55
Daschadu isdewumu konto	9,122 04	Pahrejoschu konto	213 03
Imobiliju konto	10,190 15	Daschadu eenehmumu k.	4,507 41
	278,128 24		278,128 24

Beedriba maksâ:
par noguldijumeem . . . . . 5½% augkus par gadu,
„ krahjumu noguldijumeem . . 5% „ „ „
un nem:
par aisdewumeem pret droscheem wehrtspapireem 6½%, pret obligazijam 7½% un pret galwojumeem 8% augkus gadâ.

Beedribas darischanas isdara **katru deenu**, isnemot swehtdeenas un swehtku deenas, no pulksten 10 lihds 2 deenâ.

Wisi noguldijumi un eemaksajumi schajâ beedribâ ir atswabinati no krona nodokleem.

Walde.

Rigas Latw. Amatn. Pal. beedr.

Krahschanas un Aisdoschanas kases bilanze

aprila beidzamajâ d. 1893. g.

(1801 beedrs. — Droschibas kapitals 107,864 rbl. 27 kap. — Elisabetes eelâ Nr. 16.)

Aktiwâ:	Rbl. K.	Pasiwâ:	Rbl. K.
Kihlu aisdewu rehkins	615,067 96	Pamata kapitala rehkins	10,000 —
Aisdewumu rehkins pret galwn.	101,979 31	Reserwas kapitala rehkins	29,531 71
Pamata kapitals walsts bankâ	10,125 —	Dalibnaudas rehkins	68,332 56
Kases rehkins (skaidrâ naudâ)	2,075 64	Noguldijumu rehkins	695,116 61
Inwentara rehkins	3,486 47	Daschadu eenehmumu rehkins	67,739 48
II. sawstarpejâ kredit bankâ uf tekoscha rehkina	7,398 50	Prozentu rehkins	28,415 65
Daschadu isdewumu rehkins	37,141 52	Diwidenda rehkins	3,379 89
Wehrtspapiru rehkins	9,175 —	Pahrejoschs rehkins	1,770 83
Algu rehkins	1,636 35	Rakstischanas rehkins	548 62
Sihku isdewumu rehkins	2,081 75	Krona prozentu rehkins	— —
Imobiliju rehkins	113,726 08		
Imobiliju ihru rehkins	941 77		
	Rbl. 904,835 35		Rbl. 904,835 35

Kase makfâ par noguldijumeem 5½% par gadu; par aisdewumeem nem 7% par gadu; pret droscheem wehrtspapireem 1% masak.

Kases darba laiks ir katru deenu no pulkst. 10 lihds 2 pehz pusd., isnemot nedelas swehtdeenas, basnizas un walsts-swehtkus. Aisdewumu peeprasijumi, kuri lihds pulkst. ½12 preeksch pusd. pee darba wedeja preteikti, teek tai pafschâ deenâ ispildîti.

Wisi noguldijumi un eemaksajumi schai kasê ir atswabinati no krona prozenta nodokleem.

Rigâ, 1. maja d. 1893. g.

Direkzija. — Rewisijas komisija.

Otrâ Rigas krahj-aisdewu beedr.

(Rigâ, Rigas Latweeschu Beedribas namâ.)

Bilanze

30. aprili 1893.

Debet.	rbl. kp.	Kredit.	rbl. kp.
Kase	556 40	Beedru dalibas nauda	47,888 84
Aisdewumi pret kihlam	320,274 —	Noguldijumi	323,470 58
Tekoschi rehk. zit. bank.	7,700 63	Augku augti	3,505 25
Aisdewumi pret galw.	63,555 —	Rentes	17,197 96
(Kantora) Sihku isdew.	1,272 71	Sihku eenehmumi	703 40
Inwentars	655 60	Reserwas kapitals	1,548 31
	394,314 34		394,314 34

Beedriba makfâ par noguldijumeeem no 5 lihds 5½% gadâ, un nem par aisdewumeem 1) pret wehrtspapireem no 5½ lihds 6% gadâ, 2) pret obligazijam 6 lihds 7% gadâ, 3) pret galweneekeem 7% gadâ.

Wisi noguldijumi schajâ beedribâ ir atswabinati no krona nodokleem.

Darischanu laiks katru darbdeenu no plkst. 10—2 deenâ.

Walde.

Печатать разрѣшается. Рига, 7 мая 1893 г. — Рижскій Полицмейстеръ Подполковникъ Рейхартъ. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataju un burtu-lehjeja Ernsts Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.